

Uredniški in upravelniški prostori
2627 S. Lawrence Ave.
Office of Publication:
2627 South Lawrence Ave.
Telephone, Rockwell 4904

Objava vsak dan razen nedelj in
poblednic.
Izšel dnevno vsak dan razen nedelj in
poblednic.

TO—YEAR XXIV.
Cena lista
in \$5.00

TRAGEDIJA SLOVENSKEGA REBARJA V PENNI

Je svojo ženo, s katero je živel v večnem prepiru, nato pa se usmrtil sebe s dinamitom

Homer City, Pa. — Frank Verhovšek, star 42 let, je zadnji noči zvečer v bližnjem Coyu, ter township, ubil svojo ženo in potem je izvršil samomor in samomorinim, ki ga je ramesel drobne kosce.

Tragedija je bila izvršena v poplavi Verhovškove družine. Sosedje so slišali močno eksplozijo in ko so pritekli v hišo ledat, kaj se je zgodilo, so našli v kuhinji na tleh ženo s raztrgano glavo. Zraven je ležal krvav trup. Verhovška ni našli nikjer. Preiskali so vso hišo in ko so se spustili v majhno pod hišo, v katero so vodila tica v podu jedilne sobe, so našli kosce trupla. Nesrečen je kakor legel na več kosov dinamita in ga zažgal; ker je s svojim telesom absorbiral vso razstrele, ni dinamit naredil nobene druge škode.

Sosedje so povedali policiji, da je Verhovšek vedno prepiral svojo ženo. Njuno zakonsko življenje je bilo neprestan ravnateljstvo. Zadnji nedeljo je bilo slišati eksplozijo, ki se je začela zunaj na tleh. Krvave lise na porču so pale, da je tam dobila žena pradedec, nakar jo je mož odšel v kuhinjo in tam dovršil svojo delo.

Nesrečna dvojica zapuša dva v starosti 21 in 20 let ter Mary, staro 17 let, ki ne živi v Clevelandu. Oba sinova bila v Homer Cityju in nista bila tragedije. Verhovšek je bil v Coyu kakih 15 let. Njegova žena je prišla iz stare domače pred štirimi leti.

Gornje poročilo je posneto po letnem listu "The Latrobe Bulletin."

Demokratski senatorji namičejo kapitulacijo

at sprejel Borahovo resolucijo, da mora vlada jamčiti za armarsko pomoč

Washington, D. C. — Kompromis med Hooverjem in demokratskimi senatorji glede živčevne pomoči farmarjem se morda konča ob poziciji progresivcev, če tri dni žigosajo demokrate in njihove kapitulacije. Večkrat je priznalo, da so se nagliali.

V sredo je rebelni republikanec Borah predložil resolucijo, da vlada ne sme jamčiti za prometno načrto, dokler ne bodo prizadeti farmarji res dobili "posojila" za življenje in zdravila. Resolucija je bila sprejeta skoro soglasno; edini senator Fess iz Ohia glasoval proti.

Ko je bila debata o tej zadevi pretrgana, dokler Hyde ne govori na resolucijo. Nato je bil odobril predlog 44-urnega pravnega tedna za poštno namestitev, ki je bila sprejeta v izjemo. Organizacija polih namestitev priporoča to odločbo, poštni tajnik Brown pa nasprotuje.

Samomor v pariški cerkvi Notre Dame

Pariz, 12. febr. — Neka mlada mehičanka se je večer ustrajno pred stranskim oltarjem v pariski katedrali Notre Dame samomorila. Njena žena, ki je v bližini bral namizno, je skočil k senški, ko je postal, a je bila že mrtva. Tudi ona je samomorila. Njena žena je bila zadržana v karolinjski bolnici, da se ne bi samomorila. Njena žena je bila zadržana v karolinjski bolnici, da se ne bi samomorila.

Kampanja za socialno zavarovanje

Otvorila jo je Konferenca za progresivno delavsko akcijo

New York. — (FP) — Da vzbudi v ameriškem ljudstvu zanimanje za državno in federalno zavarovanje proti brezposelnosti, je Konferenca za progresivno delavsko akcijo poslala dva svoja organizatorja na turo, da agitira za odpravo brezposelnosti. To sta Israel Mufson, tajnik Konferenca in član bratovščine železniških klerkov, ter Cal Bellaver, član reorganizirane rudarske unije.

Mufson in Bellaver bosta obiskala vsa večja industrijska mesta in govorila na zborovanjih unij in drugih delavskih organizacij v prilog socialnemu zavarovanju, katerega sponzorirajo njuna organizacija.

Po njunem odhodu iz New Yorka se bosta najprej ustavila v Washingtonu, kjer bosta konferirala s senatorjem Wagnerjem. Potem se bosta podala na polje antracita in v Pittsburgh, kjer so delavke unije že aranžirale shode, na katerih bosta nastopila. Nato bosta obiskala vsa večja mesta v državi Ohio, Illinoisu, nakar se bo njuna pot nadaljevala proti zapadnim državam. V Denver bosta došla v mesecu maju in se udeležila konvencije bratovščine železniških klerkov, ki se bo vršila v istem času. Pričakuje se, da bosta prišla v države ob pacifični obali prihodnje jesen.

Ruski monarhisti v službi avne države

Pred enim letom je sodeloval z newyorškimi policijskim komisarjem pri "odkritvanju" boljševiške propagande

New York. — (FP) — George Djamagarov, ruski monarhist in vohun, čigar ime je prišlo v javnost v zvezi z Walevimi "dokumenti" o sovjetski propagandi in zaroti proti vladi Združenih držav, je sedaj uposlen pri General Motors Co. v Flintu, Mich. General Motors Co. je imela v prejšnjem letu precej "sitnosti" z delavskimi agitatorji. Unija avtnih delavcev je napovedala štrajk, ki pa je bil končno zlomljen z aretacijami, policijskimi navali v stanovanjskih stavkarjev ter terorjem in brutalnostjo.

Toda unija še ni opustila boja, da organizira avtne delavce. Nedavno je šel Phil Raymond, tajnik avtne unije, v Flint, da nastopi kot govornik na shodu avtnih delavcev. Ko je izstopil na postaji iz vlaka, ga je že čakala policija in ga aretirala ter odvedla pred policijskega načelnika Caesar Scavarda. Tam je Raymond našel Djamagarova v pogovoru z načelnikom. Pozneje je Raymond zvedel, da je Djamagarov v službi General Motors Co. kot urednik lista, ki ga kompanija izdaja za svoje delavce.

Ko je bil Djamagarov v Whalenovi službi in mu pomagal pri "odkritju" sovjetskih dokumentov, ga je obiskal v njegovem uradu John L. Spivak, poročevalec nekega newyorškega dnevnika, da izve detaje o zaroti. Spivak je bil potem poklican na zaslišanje pred Fisherv komisij in je tam pod prisego izjavil, da mu je Djamagarov o priliki obiskal priznal, da je on eden od voditeljev monarhističnega gibanja in da njegovi arhivi vsebujejo mnogo informacij o sovjetski propagandi, ki jih dobiva od svojih agentov. Priznal je tudi, da mrs. Henry Loomis, svačinja državnega tajnika Henry L. Stimsona, prispeva velike vsote denarja ruskim monarhistom in da je to dobro znano državnemu tajniku. Spivak je pozneje izjavil, da je R. Maipes, častnik v ameriški armadi, posredoval pred posledicami, ako bo

VMEŠAVANJE V POSLOVANJE UNIJ

Čikaška delavska federacija protestira proti postopanju državnega pravdnika, ki je odredil zaplombo rekordov unije plumarjev

Chicago. — (FP) — Organizirano delavstvo v Chicagu je vznemirjeno, ker se urad državnega pravdnika vmešava v notranje zadeve treh čikaških unij. Nekateri pravijo, da se uradno napovedi, da je sedanja vojna "za odpravo zločinstva" samo preteza in da je boj v prvi vrsti organiziran, da opešnaparji uničijo delavske unije.

Nedavno je državni pravdnik poslal svojo policijo, da je zaplenila rekorde v uradu plumarje unije. Zaplomba se je vrnila v znamenju "navala", da se tako da prilika meščanskemu časopisu, da razglasi, da so legitime unije v tesni zvezi z raketerji.

Rezultat te nasilne procedure je že viden, ker je dal zagovornikom odprte delavnice priliko za napad na unije. Naval policije se ne more opravičiti, kajti uradniki unije so že prej izjavili, da so pripravili dati knjige v pregled državnemu pravdniku.

Čikaška delavska federacija in državna delavska federacija sta protestirali proti nasilju in izjavili, da je državni pravdnik bolj zainteresiran, da diskreditira unije kot v vojno za odpravo zločinstva. "Federation News", glasilo federacije, pa pravi, da je bil naval na unijski urad največja predrznost s strani državnega pravdnika.

Ker se nekateri člani unije elektricarjev pritožujejo radi izrednega acesmentu v pomoč brezposelnim članom, jih je državni pravdnik pozval, naj predložijo svoje pritožbe njegovemu uradu. Domneva se, da se državni pravdnik namerava vmešavati v poslovanje te unije in pritožbe članov so mu baš prav prišle, da opraviči naval na urad.

Sicer je resnica, da ima Chicago mnogo raketerjev. Ti se dobe tudi med bankirji in politikami, vendar državnemu pravdniku še ni prišlo na misel, da bi pozval te elemente na zagovor, tembolj pa preganja uradnike delavskih unij.

Čermak uvedel preiskavo

Chicago. — Ker je glasilo Čikaška delavska federacija objavilo poročilo o grdem postopanju z uboči v okrajni hiralnici, kamor Chicago in okraj Cook povzročila svoje reveže, je predsednik odbora okrajnih komisarjev A. J. Čermak imenoval posebno komisijo, da uvede preiskavo. Poročilo govori, da reveži prejemajo slabo hrano in da uprava nima zadostnega števila delavskih moči, ki bi držali prostore čiste in sanitarne.

Nemški fašisti bojkotirali parlament

Berlin, 12. febr. — 107 poslancev Hitlerjeve fašistične stranke je zapustilo parlament in Hitler je izjavil, da se ne vrnejo več nazaj. Fašisti so razkašeni, ker je zbornica sprejela poslovni red, tako da poslanci ne morejo več delati rabuk in uganjati cirkušev med sejami. Fašisti zdaj agitirajo, da se parlament razpusti in razpiše nove volitve.

razkril stvari, katere mu je Djamagarov zaupal v intervjuju.

Pri vsem tem je značilno dejstvo, da je list, ki ga izdaja avtorna kompanija naznanila, da bo Djamagarov, bivši častnik v armadi bogogardistov, vodil vojno proti rdeči propagandi v Ameriki.

Ozadje demokratskega kompromisa

Elektrarski magnat pregovoril arkansaska senatorja, da sta pristala na kompromis

Washington, D. C. — (FP) — Senator Joe Robinson, vodja demokratov v senatu, je nepričakovano opustil boj za federalno odpravo 500,000 lačnih farmarjem v njegovi državi, ko je Harvey C. Couch, bankir in elektrarski magnat prispel v Washington, da govori z njim. Couch se je mudil v Washingtonu dva dni in v tem času je vodil pogajanja med Hooverjem in upornim demokratskim taborem, ki sta ga vodila Robinson in Caraway. Oba sta se podala in pristala na Hooverjev kompromis, da se dovoli stradalim farmarjem vladno posojilo v vsoti \$20,000,000 s pogojem, da ti dajo zadostno garancijo za posojila.

Tako so farmarji, ki ne morejo nuditi zadostne varčnine, prepuščeni milosti, ki jo prejema od Rdečega križa. Brezposelnost v velikih industrijskih mestih sploh ne pridejo v poštev in bodo ostali še nadalje odvisni od privatne dobrotelosti.

Couch, ki je na take misteriozno način končal demokratsko opozicijo proti Hooverju, je direktor Electric Power Co. in predsednik Arkansas Power & Light Co. Marylandale's Law Directory pa vsebuje informacije, da je odvetniška firma Robinson, House & Moses pravna svetovalka za omenjeno elektrarsko družbo in to pojasnjuje vzroke, ki so dovedli Robinsona, da je pristal na Hooverjev kompromis.

Administracija hoče na vsak način preprečiti izredno zasedanje kongresa, ker se boji, da ne bi novi kongres sprejel Norrisove predloge glede vladnega obratovanja Muscle Shoals. Hooverjev program pa je tudi program elektrarskega trusta, ki hoče na vsak način dobiti pod svojo kontrolo izkoriščanje vodnih sil Muscle Shoals. Kompromis glede federalne odprave farmarjem je prišel ob pravem času, da se Hoover in elektrarski trust izogneta izrednemu zasedanju kongresa.

Nenadna sklenitev kompromisa je presenetljiva progresivce v senatu in je dala povod ostri debati in kritiki.

Angloška delavska vlada odbila nov napad

Torijaska nezaupnica poražena

London, 12. febr. — MacDonalda vlada je sinoči spet odbila nov napad na svoje življenje, ko so jo naskočili toriji s predlogom nezaupnice radi "potratnih izdatkov". Liberalki so — kot običajno — glasovali z laburisti vred in nezaupnica je bila odklonjena s 310 proti 235 glasovom.

Finančni minister Snowden je odkrito opozoril vse stranke, da prihaja velik deficit ob koncu fiskalnega leta. Štrški so se silno pomnožili vsled velike industrijske depresije in brezposelnosti. Vlada ni računala, da bo morala izdati toliko milijonov za podporo brezposelnim.

Muslimanski vodja ustreljen v mehoji v Beogradu

Beograd, Jugoslavija, 12. febr. — Muslimanski starosta Hadže Drešević je bil večer ustreljen v mehoji, ko je vodil molitvene obrede. Več sto vernikov je bilo navzočih, ko je neznanec ustrelil Dreševića in pobegnil na prosto.

Mehičko mesto naslčuje reveže

Mexico City, 12. febr. — Mestna uprava naznanja, da prihodnji ponedeljek odpre sosem restavracij v mestu, v katerih bodo reveži dobili jedila za pet centov.

CVETJE ČIKASKE REPUBLIKANSKE POLITIKE

Vodilni psihijatri se zanimajo za mentalno stanje dveh županskih kandidatov, ki imata — oba prav!

Chicago. — Čikaška županska primarna volilna borba med dvema vodilnima kandidatom republikanske stranke se vaak dan vrši takole:

Stari župan Thompson: Priamuknjen sodnik!
Sodnik Lyle: Potvorjen kavbojski župan!

Thompson: Največji mazač!
Lyle: Brbljač, trobilno, bedasti mountebank!

Thompson: Moronec!
Lyle: Džumbo, debela mrha, vampak, slepar!

Thompson: Arogantni in neposobni sodnik!
Lyle: Džungelski povodni konj!

Thompson: Cedilec slin!
Lyle: Leni krvosec!

Thompson: Strahopetni norec!
Lyle: Besniški opravilavec!

Thompson: Gobezdavi šarlatan!
Lyle: Krulja kot svinja na dvorišču!

Thompson: Mentalni vakuum!
Lyle: Polkavko bitje!

Thompson: Posoda ničnosti!
Lyle: Dvoje oslovskih ušes, kavbojski kloboč in prazen prostor v sredi!

Thompson: Sobarica v rančnem bunkhousu!
Lyle: Jessie James, gangsterki hlapci!

In tako dalje — ker konca ni. Dr. James Whitney Hall, vodilni čikaški psihijater in priznani specialist za težke slučaje umobolnosti, je dejal v sredo, da oba kandidata, župan Thompson in sodnik Lyle, spadata v področje njegove preiskave. Ako se izvoli komisija, ki vzame to resno zadevo v svoje roke, je dr. Hall pripravljen prevzeti predsedniško komisijo in gnati stvar do skrajnega konca. Kajti on smatra, da sta oba kandidata v — pravem.

Lyle je dejal v sredo, da je Thompson gangsterki kandidat in pokorni sluga gangsterkega kralja Caponeja. Rekel je tudi, da so gangsterji pri zadnjih županskih volitvah, ko je bil Big Bill izvoljen, prispevali \$50,000 v njegov (Thompsonov) volilni sklad. Lyle ima štiri policaje, ki čuvajo njegovo hišo podnevu in ponoči pred — bombami.

Bedi se je pridružila bolezen

New York. — Zdravstveni departament poroča, da so bolnišnice, ki nudijo brezplačno oskrbo bednim, prenapolnjene. Mnogo ljudi, ki bolehalo na influenco in pljučnici in so brez sredstev ter si radi tega ne morejo privoščiti zdravniške oskrbe, leži v mrzlih stanovanjih, ker ni zanje prostora v bolnišnicah. Veliko število otrok, katerih starši so brez dela že več mesecev, ne morejo pohajati šole, ker nimajo obuvala niti tople obleke.

Poljak zapri tri hčere v kletko

Oppeln, Poljska Šlezija, 12. febr. — Tri mlada dekleta so bila večer rožena iz kletke na bližnji kmetiji, v kateri so bila zaprta tri leta. Zapri jih je njihov oče z namenom, da ohrani hčere "nedotlane". Ko je policija izvedela za zadevo in prišla rešiti dekleta, jo je oče hotel odgnati s sekuro. Kmet je bil aretiran.

Zlžanje mezd

Providence, R. I. — Tekstilne kompanije so spet reducirale mezdo delavcem za pet odstotkov. United Textile Workers unija je radi tega sklicala javni shod tekstilcev v svrhu reorganiziranja krajevskih unij, ki naj vodijo boj proti nadaljnjim redukcijam.

Varen aeroplan iznajden

Novo letalo ne pade in gre avtomatično na tla. Vaakdo ga lahko pilotira

New York. — Dne 11. t. m. se je na tujakjem letališču North Beach vršila poskušnja z novim letalom, ki je "foolproof", to je, da se v zraku ne prekucne, ne prede z repom in ne leti na tla s trekom, če je kaj narobe. Vaakdo, ki zna voziti avto, lahko pilotira to letalo.

Letalo je bilo šestkrat v zraku in pilot je mahal z obema rokama v znamenje, da ga ne kontrolira, toda aeroplan z dvema krilom — ki je podoben navadnemu letalu — je plaval pravilno. Če ga je pilot nalašč nagnil, se je sam spravil v pravo lego. Končno je pilot zaprl motor in letalo je šlo na tla počasi in se usedlo v sneg brez kake neugode. Spuščanje letala se vrši avtomatično.

Iznajditelj tega letala je Albert Adams Merrill, bivši profesor v inštitutu tehnologije v Pasadena, Calif. Star je 57 let. Merrill ni zgradil novega aeroplana, temveč je vzel staro in navadno komercialno letalo, ki ga je potem opremil s svojimi aparati, ki delajo ravnotežje in regulirajo plojbo v zraku ter spuščanje na tla.

Radikalizem se širi med deloval

Zahteve po socialni zakonodaji postajajo glasnejše

San Francisco, Cal. — (FP) — Ko je A. J. Musta, dekan na Brookwood delavskem učilišču, ki je obiskal razna mesta na zapadu na svoji turi, prispel v San Francisco, se je pri njemu oglašali poročevalci Federaliziranega tiska s prošnjo, naj poda vtise glede delavskega gibanja, ki jih je dobil na svojem potovanju. Musta je bilj ustregel in dejal, da je povsod opazil, da so delavci sedaj mnogo bolj dovzetni za radikalne ideje kot so bili pred leti.

To se opaža posebno v unijah. Skoro vse se izrekajo v prilog načrtom socialnega zavarovanja. Napad na "dole" sistem, ki ga je izrekel William Green par dni pred konvencijo Ameriške delavske federacije, ni opazil niti zmedel delavcev, ki vidijo v socialni zakonodaji edini izhod iz situacije, kamor jih je vrgla brezposelnost in industrijska depresija.

Težki časi so prislili delavce, da so pričeli misliti in iščejo solucije v radikalnih idejah. Sicer tvorijo ti še manjšino, toda njihovo število stalno narašča. Radikalni elementi kontrolirajo močno delavsko organizacijo na pacifičnem obrežju in njihov vpliv raste v delavskih organizacijah v mestih centralnih držav.

Muste se je odločil, da obišče Tom Mooneyja in druge žrtve razredne pravice, ki se nahajajo v jetnišnicah države Californije.

Petdnevnik za stavbinske delavce

Long Beach, Cal. — Stavbinske unije v tem mestu so pričele s kampanjo za uveljavljenje petdnevnik in so dosedaj že dosegle lepe uspehe. Pet večjih podjetij za električne naprave je že podpisalo pogodbo glede petdnevnik, kar je rezultat konference z uradniki unije elektricarjev in podjetniki.

Lačen delavec aretiran na obtožbo potepuštva

New York. — Jacob Reid, 46-letni brezposelni delavec, se je zgrudil na cesti in neki policaj ga je odpeljal na policijsko postajo. Tam se je Reid spet zavedel in ko je povedal, da ni žal tri dni ničesar povil, so mu dali nekaj hrane, nakar so ga aretirali na obtožbo potepuštva.

POLITIČNE INTRIGE IN ODPOMOČNA AKCIJA

Hooverjeva administracija se boji zameriti plutokraciji, od katere se nadeja podpore v prihodnji predsedniški kampanji, zato nasprotuje federalni odpravi pomoči

Washington, D. C. — (FP) — Brezposelnost delavci in farmarji, ki trpijo posledice suše, bi storili sebi dobro, ako bi se pridružili agitaciji, da kongres aproprirali fonde za nasičevanje 25,000,000 mož, ženak in otrok, katere je kriza vrgla v pomanjkanje. Politiki v Washingtonu so razdeljeni v dva tabora in vsak volilec potom dopisnice lahko apelira na nje, da se izrečejo v prilog federalni odpravi.

Kdor se je poglobil v situacijo, je prav lahko opazil, da se Hoover in njegova mašina v spodnji zbornici kongresa namerata zameriti Mellonom, Rockefellerjem in drugim plutokratom, kajti če bi privolila v federalno odpravo, kar pomeni obdavanje industrijskih magnatov, je gotovo, da ti ne bodo tako radodarni, kot so bili v prošli predsedniški kampanji, s prispevki za ponovno izvolitev Hooverja.

Hoover se upira federalni odpravi farmarjem, ker se boji, da bodo prišli potem zahteve, da vlada pomaga tudi brezposelnim delavcem v industrijskih mestih. To pa lahko dovede do socialnega zavarovanja, česar na starogardniški ne marajo, ker s Hooverjem vred zagovarjajo princip privatne iniciative in robustnega individualizma. Socialno zavarovanje pa pomeni zvišanje davka na dohodke in dedčino in Hoover, ki s gotovostjo računa na ponovno nominacijo, si neče nakopati jese finančnih motogtev, ki so ga tako velkodušno podprli s milijoni dolarjev v prošli predsedniški kampanji.

Federacija podprla odpočno program

Sklicala bo večje število shodov v industrijskih središčih

Harrisburg, Pa. — (FP) — Potem, ko se je Pennsylvanska delavska federacija izrekla za minimalni odpočni program za brezposelne, ki med drugim vključuje državno apropracijo v vsoti deset milijonov dolarjev za živila, obleke, stanovanje in imenovanje državnega komiteja za javno zaščito, ki mora paziti, da se ne zniža menzini in življenjski standard, je odobrila načrt masne agitacije, ki se naj raztegne po vse državi.

R. A. Phillips, predsednik državne delavske federacije, je poslal na vse krajevne unije okrožnice, v katerih jih poziva, naj vstopijo v akcijo. Vsaka delavska organizacija je naprosena, naj imenuje posebni komitej, ki naj obišče člane državne zbornice na njihnem domu in jih urgrida, da se zavzamejo za program federacije.

Voditelji federacije bodo sklicali masna zborovanja v Philadelphiji, Pittsburghu, Scrantonu in drugih industrijskih mestih pod avspicijo krajevnih delavskih unij in državne delavske federacije. Na teh zborovanjih bodo volili delegate, ki bodo potem odpotovali v Harrisburg in predložili svoje zahteve glede odpočnega programa postavodajalcem.

Chaplin noče govoriti v radio

New York. — Neka oglaševalna družba poroča, da je ponudila Charlie Chaplinu, znanemu filmskemu komiku, vsoto \$650,000, če bi govoril v radio 26 večerov po 15 minut. Chaplin je odklonil ponudbo.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE ZBORNICE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$2.00 per year...

Advertising rates on agreement - Manuscripts will not be returned.

Headquarters at 105 North Dearborn Street, Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Printed in Chicago, Ill., U.S.A.

Deton v obliki, na primer (Jan. 21, 1921), poleg vsakega...

Nepoštene bojne metode

Prosveta je že večkrat posvetila na kazalistično logiko in druge krukurake metode, katerimi operirajo razni religiozni križarji...

Ko so v zadnjem decembru zborovali ameriški znanstveniki v Clevelandu, je dr. Robert A. Millikan...

Razume se, da dr. Millikan — če bi bil tudi res govoril v omenjenem smislu — ni prekoračil meje svojega polja...

To je vse. Iz teh vrstic je lahko jasno vsakomur, da Millikan ni iskal "stvarnika", niti ga ne potrebuje za svojo znanost...

Ako bi bili nasprotniki moderne znanosti poštini v svojem boju, ne bi trgali posameznih besed iz govorov in zavijali pomena teh besed...

Religiozne dogme morajo biti že na salomansko slabih nogah, če jih je treba podpirati na take krukurake načine.

Ozirat se na vse, da se izbruhne kazalistika, pa naj pridejo od koderkoli, bi bila potratna časa in energije.

Glavosi iz naselbin

Zanimive beležke iz raznih krajev

Nalezljivost fiksnih idej! Milwaukee, Wis. — Po dolgem času so končno vendar pojenjali odmevi novoletnih čestitk.

Dopomnilo smo prvi mesec tega srečnega leta, a prosperitete še ni nazaj in delavstvo še ni na tleh, kdaj se vrne.

Velike in razcapane brezposelnost delavske armade dnevno oblegajo tovarne in iščejo dela, a vse zaman, dela ni, valed tega tudi si kruha.

Bede smo krivi delavci sami, zato jo moramo tudi sami prenašati in smo tudi sami odgovorni za njo.

Vedeti je tudi treba, da vse premalo predinjamo mednarodne rdečkarje, med njimi tudi naše slovenske.

Ob tej priliki moram priznati, da je tudi mene hudje pregovorilo, da sem mu sledil v vrsto razredno zavednega delavstva.

Kakor sem že preje omenil, da sem sklenil se poboljšati, pa vse zastoj. Za vraga se ne morem zbaditi ob nedeljah.

A ker sem bil preprozen za v cerkveni hram, sem se dostojno vsedel v naslonjač misleč, da bom kar doma prečital slovesno sveto mašo.

V zadregi sem premišleval, kaj naj začnem. Prišel sem na dobro idejo, da pratika, Ave Marije koledar in Amerikanski Slovenec ravnata tako zadržujejo kakor mašina knjiga.

No, prav vesel sem bil, da je srečno dospel iz sovjetske Rusije...

zakaj bi to ne bilo mogoče tudi ostati?

Pridružite se borbi za odpravo pekla na tem svetu, ker dolžnost vsake generacije je, da pusti svojim potomcem svet lepši in bogatejši kot tisti, v katerem živi.

Torej se enkrat kličem: na svideenje v Greensburgu 19. febr. in napolnimo dvorano. Vatopnina na predavanje je 25c.

Še o stavki v bakrenem okrožju Joliet, Ill. — Minulo je že dolgo časa, odkar sem bil v javnosti z dopisom. Čakal sem, da se kdo oglasi in poroča o tem in onem iz naselbine, a zaman.

Bilo je žalostno. Bila je cela vojska. Milica je streljala, da ni bilo varno v gornjem nadstropju.

Bil sem sam navzoč v cerkvi, ko je prišlo do dotičnega slučaja. Sedaj pa rev. Trunka vprašam: ali ni bil tisti dušni pastir izdajalec svojih faranov, izdajalec zaslužnjega ljudstva, ker je dopustil, da je eden od miličniških govoril v božjem hramu?

Herminie, Pa. — Dunaj, Reading in Milwaukee so mesta, kjer imajo socialistični uradniki nekaj za govoriti pri upravi mesta.

Moan Run, Pa. — Ni bil moj namen poročati javnosti kako smo se zabavali na božični večer in je radi tega to poročilo nekoliko pozno.

Pred prazniki smo se namreč zbrali mesrs. Yerala, Močnik, Celar in moja malenkost in šle okrog rojčakov nabirati za "Miklavža".

Hvala rojaku Mačku, ker nam je toliko pomagal, da smo lahko v resnici vsem postregli. Ravnotako Chas. Yarcu, ki nam je okinjal božično drevo, ter organizaciji L. & P. D., ki nam je dala dvorano brezplačno na razpolago.

Delavske razmere so pod ničlo in sploh ni o njih vredno pisati. 31. jan. sta se poročila Frank Mihon in Mary Kodric.

Vraževske halucinacije

Cleveland, Ohio. — Pri nas v Newburghu se gode "čudeži", kar zadostuje za uboge zamljane, uboge na duhu.

Take in enake neumnosti (halucinacije) se porajajo med delavstvom in to v sedajšnji krizi, ko bi moralo delavstvo obojega spola premišljevati o važnih delavskih problemih.

Sedaj se ljudstvo — nevedno ljudstvo — gnete okrog dotičnega kamna v nadi, da bo videlo — mrtveca! Policija odganja bedake ter se jim smeje.

Kje so navedeni Jugoslavlani? Chicago, Ill. — Generalni Konsulat u Čikagu ovim molli sve Jugoslavlani da mu javo ako im je ista poznato o sadanjem bovarstvu ili sudbini sledećih dana.

Petrov Jovan, rojen 1875 u Turškoj Kanjiš, javljao se iz Chicago; Adamović Milan iz Beograda, javljao se iz Chicago; Stanislav Ivan iz Slav. Polze, javljao se iz St. Paula; Nikolč Dane iz Fiume, javljao se iz Chicago; Bodjanas Bogdan iz Zemun, javljao se iz Chicago; Zupanović Simun iz Šibenika, javljao se iz Pullman, Ill.; Anulović Kuzman, javljao se iz Chicago; Slado Dujo iz Trogira, javljao se iz Chicago; Perak Filip iz Rogoznice kod Omisa, javljao se iz Chicago; Dean Stanislav iz Makarske, javljao se iz Chicago; Đuković Paul iz Samobora, javljao se iz Chicago; Biondi Katarina iz Senja, javljala se iz Chicago; Juretić Martin iz Sušaka, javljao se iz St. Louisa, Michigan; Blašković Ivan iz Zlatara, javljao se iz Chicago; Boič Nikola, rojen 1902 u Clevelandu, javljao se iz Detroit; Outbeler Ivan iz Albertova, javljao se iz Gladstone, N. Dakota; Franjo Stipić iz Zareba; Korbar Blaž iz Zavrznika srez Litija, Dravske Banovine, javljao se iz Chicago; Malušev Dušan iz Istaba, Bela Crkva, javljao se iz Detroit; Cerovac Mike iz Sarajeva, javljao se iz Ironwood, Michigan; Jakob Milan iz Pančeva, javljao se iz Keewauwa, Minn.; Zibert Tony iz Sv. Helene srez Samobor, javljao se iz Midland, Pa.; Zec Miloš iz Vrtoča srez Bihać, javljao se iz Chicago; Blatun Petar iz Karlova, javljao se iz Horuto, Ill.; Cafuk Stevo iz Svibovca srez Varadzin, javljao se iz Detroit; Kusic Mitja iz Sv. Jovane, javljao se iz St. Louisa; Gladić Sekula iz Srp. Elemira srez Beckerek, javljao se iz Detroit; Stermec Ignacij iz Bukovica, srez Litija, javljao se iz Minnesota; Pocrul Ivan iz Kule, Primorska banovina, javljao se iz Jacksonville; Još-Kramerer — Zimmerman Katarina iz Kolota, javljala se iz Chicago; Perković Petar iz Brinja, javljao se iz Chicago; Ujvari Jovan iz Dobrova srez Pakrac, javljao se iz Chicago; Cikot Joka iz Hebeja, javljao se iz St. Louisa; Ljubobratović Perica iz Briga srez Otočac, javljao se iz Detroit; Ostojica Ivan iz Splita, javljao se iz New Yorka; Madjarović Stipan iz Sarenrada, javljao se iz Chicago; Majdak Marko iz Zagreba, javljao se iz Chicago; Šolaja Drautin, javljao se iz S. Chicago; Zherle Jakob iz Podgorice, Dravske banovine, javljao se iz Chicago; Perčević Duje iz Obravca, javljao se iz Chicago; Delale Jure iz Murtera, Prim. Banovine, javljao se iz Chicago; Kovačević Anton iz Starog grada, Prim. Banovine, javljao se iz Baltimora; Leka-Leković Jandrija iz Kojinja, javljao se iz Eveleta, Minn.; Krpan Sofija, rođ. Cifek iz Ivančić Grada, javljao se iz Peoria, Ill.; Postarac Stjepan iz Crnirova, javljao se iz New Brighton, Pa.; Montajin Alois iz Polze, javljao se iz St. Louisa; Milivoj Miloš iz Libe srez Dragovo, javljao se iz Detroit; Vidale Nikola iz Sunje; P. M. Kraker iz Beograda, rodom iz Slavonice Polze, javljao se iz Gulfport, Mississippi.

Kakšno je preokopno pojmovanje marksizma? Ima dve obliki. Večinoma ga razume zgolj kot politične nauke. V njem vidijo nekakšnji nauk za proletarijat.

Toda kljub temu moramo spočetka misliti na strogo ločiti pojma "marksizem" in "delavska politika". Potem bomo kmalu jasno videli, kaj je po svojem bistvu zgolj znanstveni nauk za proletarijat.

Le zato, ker taka teorija ne more nikoli pustiti v ravnodušju, izjava vsakega, da opredeli napram tje. Zakoni naravne znanosti, kakor n. pr. zakon o potovanju planetov okrog sonca ali zakon o padanju teles, ne povzročajo ustvarjanja strank radi sebe.

Dr. Djuro Kalombatović, generalni konsul. LISTNICA UREDNIŠTVA. Oglesby, Ill., F. S. — Naj kdo drugi napiše, da bo čitljivo. Tvaunik, Mich. — Vi ste izgubili stavo.

Kaj je marksizem?

1. Materialistično pojmovanje zgodovine — osnova marksizma. Materialistično pojmovanje zgodovine je osnovna teorija marksizma.

2. Marksizem ni samo političen nauk. Najprej vprašamo: Kaj naj razume pod marksizmom? To vprašanje je tem potrebnije, ker je marksizem preživljen in se preživlja posebno usodo.

Če hočemo torej opisati in razložiti osnovno teorijo marksizma, se moramo najprej spoznavati, kaj pomeni pojem marksizma, o katerem je toliko različnih mnenj.

Če hočemo torej opisati in razložiti osnovno teorijo marksizma, se moramo najprej spoznavati, kaj pomeni pojem marksizma, o katerem je toliko različnih mnenj.

Kakšno je preokopno pojmovanje marksizma? Ima dve obliki. Večinoma ga razume zgolj kot politične nauke. V njem vidijo nekakšnji nauk za proletarijat.

Toda kljub temu moramo spočetka misliti na strogo ločiti pojma "marksizem" in "delavska politika". Potem bomo kmalu jasno videli, kaj je po svojem bistvu zgolj znanstveni nauk za proletarijat.

Le zato, ker taka teorija ne more nikoli pustiti v ravnodušju, izjava vsakega, da opredeli napram tje. Zakoni naravne znanosti, kakor n. pr. zakon o potovanju planetov okrog sonca ali zakon o padanju teles, ne povzročajo ustvarjanja strank radi sebe.

Dr. Djuro Kalombatović, generalni konsul. LISTNICA UREDNIŠTVA. Oglesby, Ill., F. S. — Naj kdo drugi napiše, da bo čitljivo. Tvaunik, Mich. — Vi ste izgubili stavo.

Dr. Djuro Kalombatović, generalni konsul. LISTNICA UREDNIŠTVA. Oglesby, Ill., F. S. — Naj kdo drugi napiše, da bo čitljivo. Tvaunik, Mich. — Vi ste izgubili stavo.

Vesti iz Jugoslavije

(Poročevalski biro Prosvete v Jugoslaviji.)

SVETOVNA BREZPOSELNOST

V letu 1930 je bilo na svetu dvakrat toliko brezposelnih kot v letu 1929!

Ljubljana, 22. jan. 1931. V nemški reviji "Gospodarstvo in statistika" za jesen 1930 je priobčeno poročilo s statistiko o brezposelnosti v 29 raznih državah sveta. — V letu 1930. je bilo v teh 29 državah okroglo 14 milijonov ljudi brez posla, dočim jih je bilo leta 1929 krog 7,5 do 8 milijonov. V enem letu se je torej brezposelnost podvojila. Samo v kapitalističnih centrih svetovnega gospodarstva, v Zedinjenih državah, v Veliki Britaniji in Nemčiji je bilo koncem septembra 1930 najmanj 11 milijonov brezposelnih, dočim jih je bilo v istem času 1929 samo 5 milijonov. V nasprotju z "naprednimi" državami, kjer je brezposelnost tako narasla, pa je edino v Rusiji brezposelnost padla za 50% na polovico. Največji porast brezposelnosti pa je opaziti v USA, v Britaniji in v Avstraliji. Brezposelnih je bilo v septembru 1930 v USA 5,7 milijonov, v Nemčiji 3 milijone, v Veliki Britaniji 2,2 milijona in v Avstraliji 63.000 oseb.

V odstotkih lahko rečemo: v USA je bilo sept. 1930 10 do 12% delavcev brezposelnih, v Veliki Britaniji 10,6%, v Nemčiji 9%, v Avstraliji 5,5%, v Avstriji 4,0%, v Ogrski 2,5%, v Kanadi 2,5%, v Češkoslovaški 2,3%, itd. (Jugoslavije v svetovnih statistikah ne poznajo.) V Nemčiji pa je brezposelnost zadnje mesece še posebno hudo narasla, tako, da ima v razmerju do vsega prebivalstva največji odstotek brezposelnih. V Nemčiji je zadnje mesece od vsega prebivalstva 5,7% brezposelnih, v Veliki Britaniji 5,2% in v USA 4,9%!

DROBNE VESTI

Ljubljanska opera je nudila obiskovalcem v torek 20. jan. po dolgih časih spet enkrat izredno lep večer. V lepi operi "Mignon" je gostoval naš basist Betteto, ki je zdaj pevec monokavke opere gostoval je tenorist Vičar iz Zagreba, a naslovno vlogo je pela sedaj članica naše opere Zlata Gungjenac-Gavejla. Ta trojica je pripravila publiko večer, kakršni so pri nas zelo redki. Znova se je pokazala velika pevka umetnost Zlate Gungjenac, ki je izredno dobra pevka in dobra igralka. Ko je pela z Bettetom lepi duet v prvem dejanju, sta dosegla pri odprti sceni aplavz, ki je trajal do pet minut. In Zlata Gungjenac, ki je komaj teden dni naša članica, se je naučila duete slovensko, ker dobro ve, da kazi, če pojeta dva isto stvar v različnih jezikih. Ni tako brezobzirna kakor mnogo drugih pevcev v naši operi, ki so že leta člani naše opere, a se še niso naučili partij peti v slovenščini. Doživeli smo že predstave, ki so jih dajali kar v štirih jezikih! — Predstava Mignon nam dokazuje, da smo z Gungjenčevo pridobili najboljšo sopranistko v državi in da smo z Bettetom, ki je odšel letos radi nedobrih razmer pri nas v Monakovo, izgubili najboljšo našo operno moč zadnjih sezon.

Občinska reva se obešila. — K županu vasi Tepanje pri Konjicah se je zatekla 60-letna občinska reva Valant, ker ni imela nobenega doma ne svojcev. Župan jo je vzel k sebi v okebro in ji dajal tudi hrano. V ponedeljek pa so jo zjutraj našli obešeno v gospodarskem poslopju. Obešila se je na vrh od brane, ki pa jo je morala poprej razplesti ter zvezati, da je bila dovolj dolga. Samozato je torej izvršila po sklepu.

Kakšne razprave imajo naša sodišča in radi česa pridelje že na obtoženo klop po zakonu o zaščiti države. — Novomeško okrožno sodišče je pred dvema dnevnoma imelo opraviti s "zločincem", ki se je pregrešil zoper zakon o zaščiti države. To je Gospodarič France, mizarški pomočnik iz Radeč. Kaj je zagrešil? Ko je radel Sokol praznovno 25-letnico obtožila, je Gospodarič v neki gostilni dejal: "Vse je v zastavah,

jaz bi jo tudi izobesil, pa je nimam, sicer bi pa bila dobra tudi kakšna pisana kikirja." — Samo to je rekel. Toda to o kikirji je dovolj, da se moža obtoži po zakonu o zaščiti države. Priče so potrdile, da je res tako rekel, obtožene pa je tudi sam deloma priznal. Obtožene pa se zagovarja, da je bil razburjen radi tega, ker je sokolsko društvo praznovalo 25-letnico, dočim obstoji novi Sokol šele od lani, stari pa je bil razpuščen. Toda sodišče je obtožena obsodilo na 240 Din globe pogojno za leto dni.

Umrli so: 17. jan. je umrl posestnik in trgovec Peter Ring, star 63 let v Libelčah ob severni meji. V Mariboru je umrla Jožeta Voelker, stara 64 let. — V Studencih pri Mariboru je umrla 68 let stara Rozalija Bernič. — V Trčku je umrl čevljarški mojster Anton Klopčar, ki je dosegel 90-letno starost. Bil je najstarejši Trčičan. — V Topolšici je umrla Helena Goršek. — V Polenah pri Konjicah je umrl za pljučnico Orož Franc, star 76 let. — V Ljutomeru je umrla Hermina Krži, stara 80 let. — Pri Sv. Križu na Murkem polju pa so pokopali Franceta Znidariča, veleposestnika, starega 75 let. — V Žirovnici je umrl Jožef Legat, železničar in občinski odbornik, star 46 let. — V Mirnu

Cvetko Kristan:

Mednarodni odbor za medzadružne odnose

(Nadaljevanje in konec.)

Četrta tabela omenja statistične posameznih Velenakupnih družb konzumnih zadrug, ki jih vsako leto izdaja Mednarodna Velenakupna družba konzumnih zadrug v Londonu. Ta tabela nam kaže, da je prodalo 23 Velenakupnih družb iz 20 držav Evrope v letu 1928 za 327.631.390 funtov šterlingov blaga ter izvozilo za nekaj nad 4.000.000 funtov šterl. blaga, a uvozilo za 61.700.000 funtov šterl. blaga. Uvoz se je vršil iz vseh petih kontinentov in je bil po vrednosti največji uvoz masla, nato žita, slanina in masti, čaja, sladkorja, kave in riža.

Generalni tajnik May iz Londona je po razpravi o tej točki vprašal navzoče, da li ima še pomen z ozirom na današnje stanje stvari še dalje voditi tako poizvedovanje. Udeleženci te konference so povabljeni na njo kot osebnosti, vendar bi kot vplivni člani teh organizacij iste tudi lahko zaostali. Zato pa naj podajo ti člani svojim organizacijam potrebna poročila, da naj se jih pooblasti ustanoviti stalni mesečni odsek, ki naj bi prevzel vlogo onega odseka, ki ga je predvidevala svetovna gospodarska konferenca. Društvo narodov pa ni mešani zadržni odsek ni ustanovilo, marveč je svetovalo prizadetim organizacijam, naj to store same. G. Stoppani je poročal nato, da je gospodarskih komitet Društva narodov vedno želel, da se tak mešani medzadržni odsek ustanovi od zadrug samih in da ni bil za uradno podlago radi tega, ker ne želi z ene strani Društvo narodov z ozirom na določeni predmet javen svoje neposredne pristojnosti stopiti na mesto že obstoječih organizacij in z druge strani pa ima tajništvo, kar se tiče zadržnih zvez mnenje, da te razpolagajo glede na ustanovitev delavnega mešanega odseka z boljimi možnostmi, kot pa kaka uradna ustanova, ki mora najti vedno v okvirju svojih ustanov ravnotežje med interesi zastopanih organizacij in pa posebnih držav. Gospodarski komitet pa polaga na obstoj in dobro delovanje zasebnih zajednic, ki so z njim v stvarni izmenjavi, velik pomen. Zato ravno želi, da se nameravani mešani odsek čimprej pokliče v življenje in da začne s stalnim delom. Lahko se vzpostavijo ozki odnosi med mešanim odsekom in gospodarskim komitejem Društva narodov, morda z navzočnostjo enega ali dveh članov gospodarskega komiteja na sejah mešanega odseka.

Po debati med gg. de Vogue, Polissonom, Mayem, Blanchardom, Albertom Thomasom in Juliom Gsutirom se je ugotovilo, da obstaja enotnost konference v te-leh vprašanjih:

1. Da se začeta dela z ozirom na praktično uporabo in ureditve spravi naprej, da ustanove vpoštev prihajajoče organizacije organizirani in reprezentativni odsek.

2. Odsek naj bo napram obstoječim mednarodnim institucijam neodvisen.

3. Želiti bi bilo, ako bi vzdrževal z obstoječimi mednarodnimi institucijami stvarne in idealne odnose, ki naj bi njegovo preiskovalno delo pospeševale in mogle njegovo delovanje olajšati. Enako bi želeli, ako bi označil Gospodarski komitet Društva narodov temu odseku vprašanja, ki so skupno za poljedelske zadrug kot za konzumna društva pomembna in ako bi obratno opozarjal odsek Gospodarski komitet na od njega preiskavana vprašanja, na polju katerih imajo zadrug, obeh velikih skupin skupne skušnje ali skupne interese.

4. Eno ali več drugih vprašanj, katerih preiskavo predlaga katera od ustanovnih zvez.

K točki 2. in z ozirom na vprašalne pole za nabiranje dognanj o prodajnih potrebah poljedelskih zadrug in potrebam nakupa od strani konzumnih društev se ugotovlja sledeče: Namen poizvedovanj je glavno z ozirom na določene izdelke ali morda zasukrat je na en izdelek, povdariti je treba tudi pri tem razvoj in sodelovanje gospodarskih dogodkov, ki se odigrava od prvotne izdelave ali pridelave do končne porabe. Pri tem bi bilo treba ugotoviti, kateri teh dogodkov oz. faz se izvršijo že potom poljedelskih zadrug, ali konzumnih društev. To bi pripomoglo k ugotovitvam, kje se izvrše morda prekritivne zadržnega delovanja. Ugotoviti gospodarske odnose med zadrugami ene ali druge skupine se pravi ravno, najprej ugotoviti te prekritivne in jih določiti, potem pa tudi odstraniti. S tem se gre torej ne toliko za obsejne ugotovitve, marveč veliko bolj za izdelavo morda malega števila temeljnih spomenic. G. Listig priporoča, da naj se morda kar začne z izdelovanjem nekaterih spomenic, ki bi brezdvomno olajšale eventualno zastavo vprašalne pole. Končno se sklene naprositi g. Fauquetta, da stopi v Nemčiji in Češkoslovaški v stike s tamošnjimi orednjimi uradi poljedelskih zadržnih zvez in z Velenakupnimi družbami konzumnih društev ter se podati ako bo potrebno na lice mesta ter v februarju poročati o tem, kar bo potem po možnosti izšlo.

Z ozirom na točko 3 pa se bo ravnilo o preiskavi izvršenih ureditvenih ali pa nameravanih odnosov med poljedelskimi zadrugami in konzumnimi društvii in pri tem bo treba pregledati in preiskusiti vse okoliščine finančne in psihološkega izvora. Poleg tega bo pa treba preiskati kako morda nastale težkoče in jih odstraniti. Vse smote pa tu učinkujejo enako uspehom poučeno. Zveze se naprošajo, da sporočijo vse svoje izkušnje, ki se nanašajo na ta vprašanja. Pooblašča se pa g. Polisson, da poroča o vprašanju odnosev, ki naj se jih uvede med obema skupinama zadrug z ozirom na združenje in pametno šitno, močno in krušno politiko.

S tem je bila zaključena seja, ki je zelo stišala obe veliki panogi zadržništva: konzumno zadržništvo, ki preskrbuje svoje člane z živili in drugimi življenjskimi potrebščinami ter poljedelsko produktivnim zadržništvom, ki ima namen vnočiti svoje lastne ali pa pridolge svojih članov. Treba je med tema dvema panogama najti pot za sodelovanje, da se med zadržni-

nost za razširitev. Ako bi se pa tekom časa ustanovile še kake organizacije, ki bi utemeljeno moge zahtevati svoj vstop v odsek, bi bilo seveda to vprašanje tedanjih pogajanj, na temelju katerih bi se potem uredba odseka reorganizirala.

Na podlagi predloga g. de Vogue, ki ga je g. May takoj podprl, se sklene, da naj se v poročilu na udeležene organizacije omeni, da naj po soglasnem mnenju vseh udeležencev konference zasede mesto predsednika z ozirom na člen 2. osnutka teh pravil g. Albert Thomas, ravnatelj Mednarodnega urada dela v Ženevi.

Osnutek pravil je bil sprejet soglasno.

Sklenjeno je bilo vplivati na udeležene organizacije, da naj se odsek čimprej sestane in naj ima svoje prvo zasедanje v ponedeljek dne 9. in v torek dne 10. februarja 1931.

Temu sledi razgovor glede dnevnega reda prvega zasédanja, ki se ga udeležijo gg. Polisson, Brizl, Klindera, Borel, de Vogue, Augearibe, May, Klepsig in Lustig.

Končno se konferenca zedila, da naj obsega dnevni red sledeče predmete:

1. Pregled in preskušnja že izdelanega poročila o načelu enakosti glasov članov zadrug na občnem zboru.

2. Primerjanje prodajnih možnosti poljedelskih zadrug in potreb konzumnih društev; pregled postopanja za pridobitev potrebnih sklepov in dognanj.

3. Že izvedeni praktični nadržti in ureditve na polju odnosev med poljedelskimi zadrugami in konzumnimi društvii.

4. Eno ali več drugih vprašanj, katerih preiskavo predlaga katera od ustanovnih zvez.

mi podjetji izloči vse mogoče nezadržne posredovalce. Prvi veliki korak k temu je bil sklop kongresa Mednarodne zadržne zveze v Stockholmu, ki je sklenil, da se Zveza posveti z vso pažnjo temu vprašanju. Uspeh tega je bil referat Sira Thomasa Allena na letošnjem kongresu Mednarodne zadržne zveze na Dunaju, in uspeh je bil tudi te medzadržne konference pri Društvu narodov in najboljši korak je sedaj ustanovitev Mednarodnega medzadržnega odbora, ki naj pravi vse potrebno k sodelovanju dveh sorodnih gibanj in stremljenj, ki druga drugo potrebuje, ali zasukrat še nista našli poti k sebi.

Tudi v naši državi se kažejo prvi poskusi izvajanja teh načel. Glavna nabavljalna zadruga, ki jo je ustanovil Glavni savez arpskih zemljoradniških zadrug naj poskusi najti pot k konzumnim zadrugam našega jugoslovankega delavstva in pa seveda k nabavljalnim zadrugam državnih uslužbencev. Ko se najdeta ti dve gibanji tudi na praktičnem polju sodelovanja bo začetek uspeha k medsebojnemu lamejnavanju dobrin.

Za znižanje cen in pa za ureditev trga pa so taka direktna razmerja vsekakor potrebna in radi tega jih je treba vsekakor pospraviti kot pot iz današnjih večnih in neprestanih gospodarskih krlis.

Dve nadaljnji bombi v Chicagu. — V noči od srede na četrtek sta bili kar dve bombi razstrelbi. Prva je eksplodirala v poslopju Jackson Storage & Van Co., 5938 W. Madison st., druga pa je raznesla pretekle hiše 6561 So. State st., v kateri je imel cigaran Frank John svoj vedeževalski parlor.

Primorske novice. — Emil Kravos, gorjski poitaljanec, rodom iz Vipavske doline, je bil v novembru 1915 v Gorici ustreljen, ker je v neki gostilni taktilal: Viva l'Italia! O tem Kravosu je sedaj napisal knjigo E. Kunte in fašisti jo razpečavajo po mestu in po deželi.

Pri Stanjeju na Krašu so našli ubitega 65-letnega lovkega čuvaja Filipa Grmeka. Storila sta dva mlada človeka, katera je bil zalotil Grmek, ko sta nastavljala sanjke za zajce.

Na justični palači v Tratu, ki je monumentalna stavba, so se pričela nadaljevalna dela za dovršitev fasade in drugih zunanjih delov. Stroškov bo 2 milijona in 300.000 lir. Dela bodo trajala dve leti. Za razno notranje ureditve, ki bodo stale tudi okoli 2 milijona lir, še ni določen pričetek del. Kamenje za sedanjega gradbo pride iz državnih kamnolomov pri Pulli.

Reka je dobila blagovno borso, od katere pričakujejo koristi za domačo trgovino. Predsednik je E. Polj, tajnik dr. Gregorutti.

Na živinskem trgu v Pazinu prodajajo prvovratne vole po 350 do 400 lir kvintal šive teže, drugovratne po 250 do 300 lir, krave od 300 do 350 lir, teleta po 500, konje po 1000 do 2000 lir, prašiče po 400 lir kvintal. Seno je po 8—12 lir kvintal.

Fašisti v gorjski pokrajini imajo sedaj svoje letne občne zbere, katerih se udeležuje konzul Avenanti. Fašije je precej izdihnil in Avenanti je mnenja, da vsi, ki so ostali in ki bodo vstopili v fašije, bodo svesti in samsljivi. Prvi občni sbor je bil v Tolminu. Avenanti je podal obmejnim fašistom nove direktiva s poudarkom, da soglašajo s njimi.

tudi novi gorjski prefekt Tien-go. — Po kraških cerkvah se objavljajo naznanila v slovenščini in italijanščini. Fašisti tisk zahteva, da mora biti italijanščina na prvem mestu in na drugem "kraško narečje". Občinski naedelniki in orožniki morajo odselej paziti na ta red in ako bi se ga kateri župnik ne držal, bodo poročali prefekturi.

Kaj je marksizem? (Nadaljevanje s 2. strani.)

Naravna znanost pač ne posega v osebno usodo ljudi. Pri družabni znanosti je popolnoma drugače. Njeno raziskavanje in njena dognanja se tičejo življenja in delovanja samih ljudi, posegajo v našo sedanjost in bodočnost in zato ne more nihče ostati ravnodušen napram njim. Tako spoznanje, do kakršnega je prišel marksizem, da so n. pr. pojavi kapitalistične družbe le zgodovinski, to se pravi, da n. pr. dobiček in masšno delo nista večna ali prirodna oblika človeškega družabnega življenja, temveč da sta nekot nastala in da prav tako lahko izginejo — take teoretične spoznave morajo vplivati na ljudi in jih razgibati. Tu lahko vstanajo taki nasprotniki, ki takih teoretičnih spoznanj ne prinašajo za snanost, temveč jih osmaščujejo le kot politično-strankarski nauk, ker vsebina teh spoznanj nasprotuje njihovim življenjskim interesom. Marksizem povzroča strankarsko grupacijo, se celo pospešuje jo, sam pa osvaja izven strankarske opredeljenosti. Ker je marksizem sravnatvena teorija, lahko o vseh družabnih pojavih in raznih strujah izreka nadstrankarsko sodbo.

Kaj je marksizem? (Nadaljevanje s 2. strani.)

Naravna znanost pač ne posega v osebno usodo ljudi. Pri družabni znanosti je popolnoma drugače. Njeno raziskavanje in njena dognanja se tičejo življenja in delovanja samih ljudi, posegajo v našo sedanjost in bodočnost in zato ne more nihče ostati ravnodušen napram njim. Tako spoznanje, do kakršnega je prišel marksizem, da so n. pr. pojavi kapitalistične družbe le zgodovinski, to se pravi, da n. pr. dobiček in masšno delo nista večna ali prirodna oblika človeškega družabnega življenja, temveč da sta nekot nastala in da prav tako lahko izginejo — take teoretične spoznave morajo vplivati na ljudi in jih razgibati. Tu lahko vstanajo taki nasprotniki, ki takih teoretičnih spoznanj ne prinašajo za snanost, temveč jih osmaščujejo le kot politično-strankarski nauk, ker vsebina teh spoznanj nasprotuje njihovim življenjskim interesom. Marksizem povzroča strankarsko grupacijo, se celo pospešuje jo, sam pa osvaja izven strankarske opredeljenosti. Ker je marksizem sravnatvena teorija, lahko o vseh družabnih pojavih in raznih strujah izreka nadstrankarsko sodbo.

Naravna znanost pač ne posega v osebno usodo ljudi. Pri družabni znanosti je popolnoma drugače. Njeno raziskavanje in njena dognanja se tičejo življenja in delovanja samih ljudi, posegajo v našo sedanjost in bodočnost in zato ne more nihče ostati ravnodušen napram njim. Tako spoznanje, do kakršnega je prišel marksizem, da so n. pr. pojavi kapitalistične družbe le zgodovinski, to se pravi, da n. pr. dobiček in masšno delo nista večna ali prirodna oblika človeškega družabnega življenja, temveč da sta nekot nastala in da prav tako lahko izginejo — take teoretične spoznave morajo vplivati na ljudi in jih razgibati. Tu lahko vstanajo taki nasprotniki, ki takih teoretičnih spoznanj ne prinašajo za snanost, temveč jih osmaščujejo le kot politično-strankarski nauk, ker vsebina teh spoznanj nasprotuje njihovim življenjskim interesom. Marksizem povzroča strankarsko grupacijo, se celo pospešuje jo, sam pa osvaja izven strankarske opredeljenosti. Ker je marksizem sravnatvena teorija, lahko o vseh družabnih pojavih in raznih strujah izreka nadstrankarsko sodbo.

Naravna znanost pač ne posega v osebno usodo ljudi. Pri družabni znanosti je popolnoma drugače. Njeno raziskavanje in njena dognanja se tičejo življenja in delovanja samih ljudi, posegajo v našo sedanjost in bodočnost in zato ne more nihče ostati ravnodušen napram njim. Tako spoznanje, do kakršnega je prišel marksizem, da so n. pr. pojavi kapitalistične družbe le zgodovinski, to se pravi, da n. pr. dobiček in masšno delo nista večna ali prirodna oblika človeškega družabnega življenja, temveč da sta nekot nastala in da prav tako lahko izginejo — take teoretične spoznave morajo vplivati na ljudi in jih razgibati. Tu lahko vstanajo taki nasprotniki, ki takih teoretičnih spoznanj ne prinašajo za snanost, temveč jih osmaščujejo le kot politično-strankarski nauk, ker vsebina teh spoznanj nasprotuje njihovim življenjskim interesom. Marksizem povzroča strankarsko grupacijo, se celo pospešuje jo, sam pa osvaja izven strankarske opredeljenosti. Ker je marksizem sravnatvena teorija, lahko o vseh družabnih pojavih in raznih strujah izreka nadstrankarsko sodbo.

Naravna znanost pač ne posega v osebno usodo ljudi. Pri družabni znanosti je popolnoma drugače. Njeno raziskavanje in njena dognanja se tičejo življenja in delovanja samih ljudi, posegajo v našo sedanjost in bodočnost in zato ne more nihče ostati ravnodušen napram njim. Tako spoznanje, do kakršnega je prišel marksizem, da so n. pr. pojavi kapitalistične družbe le zgodovinski, to se pravi, da n. pr. dobiček in masšno delo nista večna ali prirodna oblika človeškega družabnega življenja, temveč da sta nekot nastala in da prav tako lahko izginejo — take teoretične spoznave morajo vplivati na ljudi in jih razgibati. Tu lahko vstanajo taki nasprotniki, ki takih teoretičnih spoznanj ne prinašajo za snanost, temveč jih osmaščujejo le kot politično-strankarski nauk, ker vsebina teh spoznanj nasprotuje njihovim življenjskim interesom. Marksizem povzroča strankarsko grupacijo, se celo pospešuje jo, sam pa osvaja izven strankarske opredeljenosti. Ker je marksizem sravnatvena teorija, lahko o vseh družabnih pojavih in raznih strujah izreka nadstrankarsko sodbo.

Naravna znanost pač ne posega v osebno usodo ljudi. Pri družabni znanosti je popolnoma drugače. Njeno raziskavanje in njena dognanja se tičejo življenja in delovanja samih ljudi, posegajo v našo sedanjost in bodočnost in zato ne more nihče ostati ravnodušen napram njim. Tako spoznanje, do kakršnega je prišel marksizem, da so n. pr. pojavi kapitalistične družbe le zgodovinski, to se pravi, da n. pr. dobiček in masšno delo nista večna ali prirodna oblika človeškega družabnega življenja, temveč da sta nekot nastala in da prav tako lahko izginejo — take teoretične spoznave morajo vplivati na ljudi in jih razgibati. Tu lahko vstanajo taki nasprotniki, ki takih teoretičnih spoznanj ne prinašajo za snanost, temveč jih osmaščujejo le kot politično-strankarski nauk, ker vsebina teh spoznanj nasprotuje njihovim življenjskim interesom. Marksizem povzroča strankarsko grupacijo, se celo pospešuje jo, sam pa osvaja izven strankarske opredeljenosti. Ker je marksizem sravnatvena teorija, lahko o vseh družabnih pojavih in raznih strujah izreka nadstrankarsko sodbo.

Naravna znanost pač ne posega v osebno usodo ljudi. Pri družabni znanosti je popolnoma drugače. Njeno raziskavanje in njena dognanja se tičejo življenja in delovanja samih ljudi, posegajo v našo sedanjost in bodočnost in zato ne more nihče ostati ravnodušen napram njim. Tako spoznanje, do kakršnega je prišel marksizem, da so n. pr. pojavi kapitalistične družbe le zgodovinski, to se pravi, da n. pr. dobiček in masšno delo nista večna ali prirodna oblika človeškega družabnega življenja, temveč da sta nekot nastala in da prav tako lahko izginejo — take teoretične spoznave morajo vplivati na ljudi in jih razgibati. Tu lahko vstanajo taki nasprotniki, ki takih teoretičnih spoznanj ne prinašajo za snanost, temveč jih osmaščujejo le kot politično-strankarski nauk, ker vsebina teh spoznanj nasprotuje njihovim življenjskim interesom. Marksizem povzroča strankarsko grupacijo, se celo pospešuje jo, sam pa osvaja izven strankarske opredeljenosti. Ker je marksizem sravnatvena teorija, lahko o vseh družabnih pojavih in raznih strujah izreka nadstrankarsko sodbo.

Naravna znanost pač ne posega v osebno usodo ljudi. Pri družabni znanosti je popolnoma drugače. Njeno raziskavanje in njena dognanja se tičejo življenja in delovanja samih ljudi, posegajo v našo sedanjost in bodočnost in zato ne more nihče ostati ravnodušen napram njim. Tako spoznanje, do kakršnega je prišel marksizem, da so n. pr. pojavi kapitalistične družbe le zgodovinski, to se pravi, da n. pr. dobiček in masšno delo nista večna ali prirodna oblika človeškega družabnega življenja, temveč da sta nekot nastala in da prav tako lahko izginejo — take teoretične spoznave morajo vplivati na ljudi in jih razgibati. Tu lahko vstanajo taki nasprotniki, ki takih teoretičnih spoznanj ne prinašajo za snanost, temveč jih osmaščujejo le kot politično-strankarski nauk, ker vsebina teh spoznanj nasprotuje njihovim življenjskim interesom. Marksizem povzroča strankarsko grupacijo, se celo pospešuje jo, sam pa osvaja izven strankarske opredeljenosti. Ker je marksizem sravnatvena teorija, lahko o vseh družabnih pojavih in raznih strujah izreka nadstrankarsko sodbo.

Naravna znanost pač ne posega v osebno usodo ljudi. Pri družabni znanosti je popolnoma drugače. Njeno raziskavanje in njena dognanja se tičejo življenja in delovanja samih ljudi, posegajo v našo sedanjost in bodočnost in zato ne more nihče ostati ravnodušen napram njim. Tako spoznanje, do kakršnega je prišel marksizem, da so n. pr. pojavi kapitalistične družbe le zgodovinski, to se pravi, da n. pr. dobiček in masšno delo nista večna ali prirodna oblika človeškega družabnega življenja, temveč da sta nekot nastala in da prav tako lahko izginejo — take teoretične spoznave morajo vplivati na ljudi in jih razgibati. Tu lahko vstanajo taki nasprotniki, ki takih teoretičnih spoznanj ne prinašajo za snanost, temveč jih osmaščujejo le kot politično-strankarski nauk, ker vsebina teh spoznanj nasprotuje njihovim življenjskim interesom. Marksizem povzroča strankarsko grupacijo, se celo pospešuje jo, sam pa osvaja izven strankarske opredeljenosti. Ker je marksizem sravnatvena teorija, lahko o vseh družabnih pojavih in raznih strujah izreka nadstrankarsko sodbo.

Naravna znanost pač ne posega v osebno usodo ljudi. Pri družabni znanosti je popolnoma drugače. Njeno raziskavanje in njena dognanja se tičejo življenja in delovanja samih ljudi, posegajo v našo sedanjost in bodočnost in zato ne more nihče ostati ravnodušen napram njim. Tako spoznanje, do kakršnega je prišel marksizem, da so n. pr. pojavi kapitalistične družbe le zgodovinski, to se pravi, da n. pr. dobiček in masšno delo nista večna ali prirodna oblika človeškega družabnega življenja, temveč da sta nekot nastala in da prav tako lahko izginejo — take teoretične spoznave morajo vplivati na ljudi in jih razgibati. Tu lahko vstanajo taki nasprotniki, ki takih teoretičnih spoznanj ne prinašajo za snanost, temveč jih osmaščujejo le kot politično-strankarski nauk, ker vsebina teh spoznanj nasprotuje njihovim življenjskim interesom. Marksizem povzroča strankarsko grupacijo, se celo pospešuje jo, sam pa osvaja izven strankarske opredeljenosti. Ker je marksizem sravnatvena teorija, lahko o vseh družabnih pojavih in raznih strujah izreka nadstrankarsko sodbo.

Naravna znanost pač ne posega v osebno usodo ljudi. Pri družabni znanosti je popolnoma drugače. Njeno raziskavanje in njena dognanja se tičejo življenja in delovanja samih ljudi, posegajo v našo sedanjost in bodočnost in zato ne more nihče ostati ravnodušen napram njim. Tako spoznanje, do kakršnega je prišel marksizem, da so n. pr. pojavi kapitalistične družbe le zgodovinski, to se pravi, da n. pr. dobiček in masšno delo nista večna ali prirodna oblika človeškega družabnega življenja, temveč da sta nekot nastala in da prav tako lahko izginejo — take teoretične spoznave morajo vplivati na ljudi in jih razgibati. Tu lahko vstanajo taki nasprotniki, ki takih teoretičnih spoznanj ne prinašajo za snanost, temveč jih osmaščujejo le kot politično-strankarski nauk, ker vsebina teh spoznanj nasprotuje njihovim življenjskim interesom. Marksizem povzroča strankarsko grupacijo, se celo pospešuje jo, sam pa osvaja izven strankarske opredeljenosti. Ker je marksizem sravnatvena teorija, lahko o vseh družabnih pojavih in raznih strujah izreka nadstrankarsko sodbo.

Naravna znanost pač ne posega v osebno usodo ljudi. Pri družabni znanosti je popolnoma drugače. Njeno raziskavanje in njena dognanja se tičejo življenja in delovanja samih ljudi, posegajo v našo sedanjost in bodočnost in zato ne more nihče ostati ravnodušen napram njim. Tako spoznanje, do kakršnega je prišel marksizem, da so n. pr. pojavi kapitalistične družbe le zgodovinski, to se pravi, da n. pr. dobiček in masšno delo nista večna ali prirodna oblika človeškega družabnega življenja, temveč da sta nekot nastala in da prav tako lahko izginejo — take teoretične spoznave morajo vplivati na ljudi in jih razgibati. Tu lahko vstanajo taki nasprotniki, ki takih teoretičnih spoznanj ne prinašajo za snanost, temveč jih osmaščujejo le kot politično-strankarski nauk, ker vsebina teh spoznanj nasprotuje njihovim življenjskim interesom. Marksizem povzroča strankarsko grupacijo, se celo pospešuje jo, sam pa osvaja izven strankarske opredeljenosti. Ker je marksizem sravnatvena teorija, lahko o vseh družabnih pojavih in raznih strujah izreka nadstrankarsko sodbo.

Naravna znanost pač ne posega v osebno usodo ljudi. Pri družabni znanosti je popolnoma drugače. Njeno raziskavanje in njena dognanja se tičejo življenja in delovanja samih ljudi, posegajo v našo sedanjost in bodočnost in zato ne more nihče ostati ravnodušen napram njim. Tako spoznanje, do kakršnega je prišel marksizem, da so n. pr. pojavi kapitalistične družbe le zgodovinski, to se pravi, da n. pr. dobiček in masšno delo nista večna ali prirodna oblika človeškega družabnega življenja, temveč da sta nekot nastala in da prav tako lahko izginejo — take teoretične spoznave morajo vplivati na ljudi in jih razgibati. Tu lahko vstanajo taki nasprotniki, ki takih teoretičnih spoznanj ne prinašajo za snanost, temveč jih osmaščujejo le kot politično-strankarski nauk, ker vsebina teh spoznanj nasprotuje njihovim življenjskim interesom. Marksizem povzroča strankarsko grupacijo, se celo pospešuje jo, sam pa osvaja izven strankarske opredeljenosti. Ker je marksizem sravnatvena teorija, lahko o vseh družabnih pojavih in raznih strujah izreka nadstrankarsko sodbo.

Naravna znanost pač ne posega v osebno usodo ljudi. Pri družabni znanosti je popolnoma drugače. Njeno raziskavanje in njena dognanja se tičejo življenja in delovanja samih ljudi, posegajo v našo sedanjost in bodočnost in zato ne more nihče ostati ravnodušen napram njim. Tako spoznanje, do kakršnega je prišel marksizem, da so n. pr. pojavi kapitalistične družbe le zgodovinski, to se pravi, da n. pr. dobiček in masšno delo nista večna ali prirodna oblika človeškega družabnega življenja, temveč da sta nekot nastala in da prav tako lahko izginejo — take teoretične spoznave morajo vplivati na ljudi in jih razgibati. Tu lahko vstanajo taki nasprotniki, ki takih teoretičnih spoznanj ne prinašajo za snanost, temveč jih osmaščujejo le kot politično-strankarski nauk, ker vsebina teh spoznanj nasprotuje njihovim življenjskim interesom. Marksizem povzroča strankarsko grupacijo, se celo pospešuje jo, sam pa osvaja izven strankarske opredeljenosti. Ker je marksizem

